

Det Kongelige Finansdepartement
Postboks 8008 Dep
0030 OSLO

Inger-lande.bjerkmann@fin.dep.no
postmottak@fin.dep.no

Deres referanse
Saks nr.: 15/764

Vår referanse
15-1929

Vår dato
15.06.2015

HER FØLGER VÅT HØRINGSSVAR: NOU 2015:1 PRODUKTIVITET - GRUNNLAG FOR VEKST OG VELFERD

Vi viser til høringsbrev og kommunikasjon med Erik Storm om utsettelse av høringsfristen med to uker. Som tillegg til vårt hørings svar henviser vi til NILF studie om produktivitet i næringsmiddelindustrien.

"Produktivitet i norsk mat- og drikkevarerindustri i et verdikjedeperspektiv"

Forprosjekt med forslag til videre arbeid

Av Ivar Pettersen, Siri Voll Dombu, Agnar Hegrenes
og Stine Evensen Sørbye

Her følger vårt hørings svar: NOU 2015:1 Produktivitet - grunnlag for vekst og velferd

I vårt hørings svar fokuserer vi på de områdene som berører bedriftene i næringsmiddelindustrien.

NNN er enige i at det er viktig å ta en økonomisk betraktning på hvordan vi benytter fellesskapet ressurser, hvis helheten for det norske samfunnet blir satt i sammenheng.

Norsk matindustri viderefører og skaper merverdi på råvare fra hav og landbruk. Denne verdiskapningen skjer i hele Norge. Hver femte industriarbeider jobber i matindustrien, i tillegg kommer ansatte i primærproduksjonen og leverandørindustrien. Summen av matindustriens påvirkning i Norge må synliggjøres i en større sammenheng en det produktivitetskommissjonen legger fram.

Vi vil i vårt hørings svar påpeke noen mangler og feil i kommisjonens rapport, samt gi innspill som er viktig for næringsmiddelindustriens rammevilkår.

Unntak fra konkurranseloven

Både blå og grønn sektor har unntak fra konkurranseloven. Grunnlaget for dette ligger i at en ressurs basert på levende råvare har behov for systemer som sikrer god logistikk og tar hensyn til sesongsvingninger og holdbarhet. Dette håndteres best gjennom systemer som ville vært i strid med dagens konkurranselov.

NNN mener ordningen med unntak fra konkurranseloven må videreføres.

Næringsstøtte gjennom skattepolitikken

Norge må føre en skattepolitikk som sikrer at næringsmiddelindustrien ikke får svekkede konkurransevilkår ovenfor våre handelspartnere.

Mat- og drikkeindustrien belastes årlig med 17 mrd. kroner i særavgifter. Av dette utgjør særavgiftene på øl, vin og brennevin 12,5 mrd. Kroner. Mange av særavgiftene belaster industrien hardere en hos våre naboland.

NNN mener mat- og drikkeindustrien må få forutsigbare rammevilkår og særnorske avgifter må reduseres eller fjernes.

Regulering av fiskerinæringen

Norge har som ambisjon om å være verdens fremste sjømatnasjon og Norge er en av de største aktørene på verdensmarkedet.

NNN mener utviklingen for denne næringen må ligge i langsiktige politiske mål om at ressursen skal forvaltes på en bærekraftig måte, samt skape nye arbeidsplasser i Norge. For å beholde konkurransekraft og innovasjonsevne i Norge må sterke reguleringer på plass slik at vi beholder verdiskapning, arbeidsplasser og konkurransefortrinn. Det er også viktig med ekstra satsning på FOU og kompetansebygging i næringen.

Det må innføres ressursrente på all fisk som ikke går til videre bearbeiding i norsk fiskeriindustri. Videre mener vi at det er behov for regelverk som sikrer råstoffgrunnlag til industrien gjennom hele året. Dette er viktig for å sikre industriens økonomi i tillegg til at det gir større mulighet for merkevarebygging med norske sjømatprodukter.

Sjømatrådets rolle er viktig for å sikre Norges interesser i verdensmarkedet. Historien viser at det kommer stadig nye utfordringer med verdenshandel. NNN mener at sjømatrådet må videreutvikles slik at vi er i stand til å takle de store utfordringene bransjen står ovenfor globalt.

Forhold mot landbruksbasert sektor

Kommisjonen går langt i å antyde at det norske samfunn ville kunne utnytte ressursene bedre ved å avvikle norsk jordbruk og landbruksbasert næringsmiddelindustri.

Kommisjonen gjør kun avgrenset analyse uten å ta med den totale betydningen landbruksbasert matindustri har for Norge. Sjømatindustrien benytter samme leverandørindustri, for-industri og FOU virksomhet som landbruksbasert industri. I Norges spredte bosetting er næringsklynger viktig for å opprettholde kvalitet og leveringssikkerhet matindustrien har behov for. I tillegg vil reduksjon av den landbruksbaserte industrien også påvirke utbudet offentlige tjenester og servicenæringen ellers.

NNN mener det er mange likheter og synergier mellom blå og grønn sektor på de fleste områder/problemstillinger:

- FoU
- Leverandørindustrien
- Dyresykdommer
- Sesongsvingninger (råstoff/arbeidskraft)
- Arbeidskraft/fagkompetanse

Vår dato
15.06.2015

Vår referanse
15-1929

Vi ser bare ett område som bransjene har forskjellige behov. Sjømatindustriens offensive interesser i forhold til eksport og landbruksbasert industri med sine defensive interesser i forhold til internasjonal handel.

NNN mener at disse to motsetningene ikke kan sette opp mot hverandre.

Utvalgets konklusjoner er på dette punktet feil. Ved opprettelse av EØS avtalen i 1994 ble det samtidig laget avtaler for handel mellom EU/Norge på sjømat og landbruksbaserte varer.

Grunnlaget for toll på fisk fra Norge til EU, har grunnlag i at EU ikke fikk rettigheter til å fiske i norske farvann. Hvis tollbarrieren for norsk fisk til EU ønskes redusert eller fjernet, må disse forhandlingene åpnes på nytt. Kobling mot landbruk er feil og vil gi store konsekvenser for norsk industri.

NNN mener norsk landbrukspolitikken må videreutvikles i dagens spor.

Distriktpolitikken må ligge fast med mål om sysselsetting i hele landet. Norge må opprettholde importvern som sikrer de landbrukspolitiske målene.

Norges klimapolitikk

Norge har økonomi til å lage gode miljørettede insentiver for industrien. Med sterkt fokus på at Norge kan være ledende på et grønt skifte i industrien, vil også dette kunne skape ytterligere arbeidsplasser.

Det er imidlertid viktig å sikre at ordninger gir norsk industri fortrinn i forhold til de markedene industrien konkurrerer.

NNN mener klimapolitiske mål må utformes slik at norsk næringsmiddelindustri kan være i fornt med utviklingen mot det grønne skifte, uten å miste konkurransekraft i forhold til våre handelspartnere.

Utvikling av produktivitet i næringsmiddelindustrien

Med utgangspunkt i kartleggingen gjennom Mat og industri-samarbeidet og konklusjonene til Produktivitetskommissjonen, har vi ønsket å bidra til en vurdering og mulig styrking av faktaunderlaget for studier av produktivitet i matsektoren. Derfor har industrien ved NHO Mat og drikke og Norsk landbrukssamvirke, sammen med NILF, tatt initiativ til et forprosjekt for å utforske statistikkgrunnlaget. Styret for forskningsmidlene for jordbruk og matindustri ga i april tilsagn om forskningsmidler. Siktemålet var å utvikle grunnlag for høringsuttalelse om NOU-en, et NILF-notat om temaet og utforming av skisse til et hovedprosjekt.

Prosjektet er utført i samråd med en referansegruppe bestående av Åge Klepp, André Monsrud og Lars Iver Wiig fra henholdsvis Norsk landbrukssamvirke, NHO Mat og drikke og Norsk Nærings- og nytelsesmiddelarbeiderforbund (NNN). Ivar Pettersen har ledet arbeidet for NILF, med rådgiver Stine Evensen Sørbye og forsker Agnar Hegrenes som medarbeidere.

Vi viser til resultatet i dette forprosjektet som en del av vårt hørings svar.

NNN mener faktagrunnlaget produktivitetskommissjonen har benyttet i forhold til produktivitet utvikling i næringsmiddelindustrien er mangelfull. Vi forventer at det i kommisjonens videre arbeide blir sett på helheten av norsk næringsliv i sammenheng og nødvendige analyser blir igangsatt for å se sammenhengene i den norske økonomien.

Vår dato
15.06.2015

Vår referanse
15-1929

Med vennlig hilsen
Norsk Nærings- og Nytelsesmiddelarbeiderforbund

Ann Elise Hildebrandt
Forbundssekretær

Dette brevet er godkjent elektronisk i NNN, og har derfor ingen signatur.